

TOIMENPIDEALOITE 39/2013 vp

Valtion Infra Oy:n perustaminen

Eduskunnalle

Toimenpideoitteessa esitetään Valtion Infra Oy:n välitöntä perustamista. Valtion Infra Oy:n roolina olisi kansallisesti merkittävän infrastruktuurin rakentaminen ja kehittäminen, kuten liikenneväylien rakentaminen, sähköverkkojen omistaminen ja bioenergian terminaaliverkoston perustaminen.

Liikenneväylät ovat tärkeitä Suomen taluskasvun ja kilpailukyvyn kannalta. Oikein ajoitetuina ja kohdennettuina liikenneinvestoinnit tuottavat takaisin monin verroin enemmän kuin niihin on investoituina rahaa. Valtion Infra Oy:n tulee olla käytössä jo vuonna 2014, jotta työllisyyden ja kasvun kannalta keskeiset hankkeet saadaan liikkeelle nopeammalla aikataululla kuin mitä liikennepoliittisen selonteon mukaan muutoin tehtäisiin.

Liikenneinvestointien kannalta valtitseva tilanne rahoituksen kannalta on epätydyttävä. Suurhankkeet toteutetaan valtion budjetin kautta samalta määrärahamomentilta, jolla rahoitetaan kaikenlaisia väylien rakentamista ja peruskunnossapitoa.

Budjettirahoitus on tehnyt liikennepolitiikasta tempoilevaa. Valtiontalouden tiukat kehykset voivat pahimmillaan estää jopa sellaisiakin investointihankkeita, joista on selkeästi osoitettavissa talouskasvua edistäviä vaikutuksia.

Hankevolyymit ovat olleet riippuvaisia taloudellisista suhdanteista. Korkeasuhdanteiden aikana on käynnistetty lukuisia hankkeita, jotka ovat johtaneet hankkeiden ruuhkautumiseen, markkinoiden ylikuumentumiseen ja hintojen nousuun. Viime vaalikaudella taloudellisen taan-

tuman vallitessa väylärakentamista käytettiin myös talouden elvytykseen.

Riippuvuus valtion budjettirahoituksesta on osaltaan estänyt sen, ettei tasaiseen rakentamistasoon ole päästy. Eri syistä johtunut hankkeiden kasautuminen on johtanut rahoitusongelmiin, viivästyksiin ja kustannusten nousuun. Ongelmana voidaan pitää myös sitä, että julkisten liikenneinvestointien määrä on jäänyt selvästi jälkeen bruttokansantuotteen kasvusta viimeisten 20 vuoden aikana.

Nyt on syytä etsiä ennakkoluulottomasti monipuolisempia rahoitusmalleja. Esimerkiksi suurissa investointihankkeissa käytettyjen elinkaari- ja merkittävien kaivoshankkeiden liikennejärjestelyiden rahoittamisessa kannattaisi hyödyntää valtion ja yksityisten kumppanuusmalleja.

Selvitysmies Pasi Holmin vuonna 2009 tekemään raporttiin viitaten valtion aktiivisempi osallistuminen yhteistyökumppanina elinkaari- ja merkittävien kaivoshankkeiden liikennejärjestelyiden rahoittamiseen alentaisi valtion kustannuksia.

Holmin esityksen mukaisesti valtion instrumenttina voisi olla valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksikön alaisuuteen perustettava yritys Valtion Infra Oy. Se voisi olla valtion osapuoli elinkaari- ja merkittävien kaivoshankkeiden liikennejärjestelyiden rahoituksessa. Mallissa voidaan hyödyntää valtion edullisempaa asemaa lainamarkkinoilla.

Valtion Infra Oy olisi tie- ja liikenneinvestointien rahoituksen tekninen toteuttaja. Rahoitettavista tie- ja liikennehankkeista sekä niiden rahoit-

tuksesta päättäisi eduskunta. Eduskunta päättäisi niin ikään menokatosta, jonka puitteissa hankkeita voidaan käynnistää pidemmällä aikavälillä. Menokatolla varmistetaan, että käynnissä olevien hankkeiden kokonaiskustannukset pysyvät annetun raamin puitteissa.

Mikäli liikenneväylähanke on todettu valtion kannalta edullisimmaksi toteuttaa elinkaarihankkeena, voi Valtion Infra Oy olla tilanteesta riippuen yksi keino alentaa elinkaarimallilla toteutettavien hankkeiden rahoituskustannuksia.

Valtion Infra Oy saisi pääosan rahoitukseen hankkeita menokehykseen kuuluvina määrärahoina valtion talousarviosta tai menokehyksen ulkopuolisena valtion sisäisenä lainana Valtiokonttorista.

Suurista investointihankkeista, joissa voitaisiin hyödyntää Valtion Infra Oy:n ympärille rakennettavaa rahoituskonseptia, on esimerkkinä Pisara-radan rakentaminen. Valtion Infra Oy mahdollistaisi monien sellaisten kasvua tuovien keskeisten hankkeiden nopeutetun käynnistämisen, johon suora budjettirahoitus ei anna mahdollisuutta.

Liikennehankkeiden ohella Valtion Infra Oy:n toiminnan runko muodostuisi sähköverkkojen omistamisesta ja verkkojen kehittämisestä. Valtion Infra Oy:n avulla valtio voisi tarjota piensijoittajille ja esimerkiksi eläkeyhtiölle mahdollisuuden omistaa turvallista kotimaista kansallisuusomaisuutta. Tältä osin Infra Oy:n perustamisella on kiire, sillä Fortum Oyj on parhaillaan jo käyn-

nistänyt sähköverkkojensa myymiseen tähtäävän prosessin, jonka seurauksena valtion enemmistöomistaman yhtiön sähköverkkojen omistus on mahdollisesti päätymässä ainakin osittain ulkomaille. Valtion Infra Oy:n toimialaan voisi kuulua myös esimerkiksi biopolttoaineiden valtakunnallisen terminaaliverkoston rakennuttaminen, jotta erityisesti puuenergian kuljetusketjua voitaisiin kehittää.

Eläkeyhtiöillä olisi mahdollisuus sijoittaa veroparatiisien sijaan kotimaista työllisyyttä ja kasvua edistäviin pitkäjänteisiin ja vakaisiin hankkeisiin. Näin suomalaisten kartuttama kansallisvarallisuus saataisiin tekemään työtä puolestamme. Hankkeet, jotka edistävät sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä kasvua ja työllisyyttä, toisivat eläkeyhtiölle eläkemaksujen muodossa uutta pääomaa sijoitettavaksi. Kansalaiset voisivat puolestaan laittaa osan nyt pankkitileillä käytännössä tuottamattomana makaavasta rahasta kasvamaan korkoa osallistumalla obligaatioiden muodossa Valtion Infra Oy:n rahoittamiseen. Sähköverkoista saatava lakisääteinen tuotto takaisi sijoitukselle pankkitiliä paremman korkotason.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy välittömiin toimenpiteisiin Valtion Infra Oy:n perustamiseksi ja yhtiön toiminnan käynnistämiseksi vuoden 2014 aikana.

Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 2013

Kimmo Tiilikainen /kesk
Mikko Alatalo /kesk
Lasse Hautala /kesk
Timo Kalli /kesk
Elsi Katainen /kesk
Mari Kiviniemi /kesk
Katri Komi /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Jari Leppä /kesk
Markus Lohi /kesk
Aila Paloniemi /kesk

Arto Pirttilahti /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Eero Reijonen /kesk
Simo Rundgren /kesk
Mikko Savola /kesk
Tapani Tölli /kesk
Anu Vehviläinen /kesk
Sirkka-Liisa Anttila /kesk
Antti Kaikkonen /kesk
Anne Kalmari /kesk
Inkeri Kerola /kesk

TPA 39/2013 vp — Kimmo Tiilikainen /kesk ym.

Esko Kiviranta /kesk
Timo V. Korhonen /kesk
Paula Lehtomäki /kesk
Mika Lintilä /kesk
Eeva-Maria Maijala /kesk
Mauri Pekkarinen /kesk
Tuomo Puumala /kesk

Juha Rehula /kesk
Markku Rossi /kesk
Annika Saarikko /kesk
Juha Sipilä /kesk
Ari Torniainen /kesk
Mirja Vehkaperä /kesk